

Karakter Güçleri Açısından Mesnevi'den Öyküler'in Değerlendirilmesi

Yahya Aktu¹

Gönderim Tarihi: 02.08.2023

Kabul Tarihi: 11.09.2023

Yayın Tarihi: 19.10.2023

Özet: Karakter güçlerinin farkına varılması ve geliştirilmesi bireyin psikolojik sağlığına önemli katkılar sağlamaktadır. Gençlik gelişiminin sağlıklı olabilmesi için karakter güçlerinin bilinmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Alanyazında karakter güçlerine ilgi artarken karakter güçlerinin nasıl ortaya çıktığına ve kullanılabilirliğine yönelik açıklamaların yeterli olmadığı değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda araştırmada Mesnevi'den Öyküler adlı eserin karakter güçleri açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın yöntemi doküman incelemesi desenine dayanmaktadır. Mesnevi'den Öyküler adlı eser veri kaynağı olarak belirlenmiştir. Eser, 23 kısa hikâyeden oluşmaktadır. Çalışmada Maxqda programından yararlanılarak veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Çalışmada tutarlılık, inandırıcılık ve doğrulanabilirlik ölçütleri sağlamaya özen gösterilmiştir. Araştırma bulguları, Mesnevi'den Öyküler adlı eserde 93 kodun erdemler ve karakter güçleriyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Yapılan analiz sonucunda bilgelik (n = 36), aşkınlık (n = 17) ve cesaret (n = 16) erdemlerinin vurgulandığı tespit edilmiştir. Eserde en çok değinilen karakter güçlerinin özgünlük (n = 11), merak (n = 10), açık fikirlik (n = 6), sebatkârlık (n = 6) ve mizah (n = 6) olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, Mesnevi'den Öyküler adlı eserin karakter güçlerini içerdiği söylenebilir. Araştırma bulguları alanyazın ışığında tartışılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Karakter güçleri, mesnevi, mesnevi'den öyküler

Evaluation of Stories from the Mathnawi based on Character Strengths

Abstract: Recognizing and developing character strengths contributes significantly to an individual's psychological well-being. It is emphasized that knowing the character strengths is crucial for healthy youth development. While there is an increasing interest in character strengths in the literature, it is evaluated that there is insufficient explanation on how character strengths emerge and can be utilized. In line with this, the aim of this research is to evaluate the work titled "Stories from the Mathnawi" based on character strengths. The method of this study is based on document analysis design. The work has been determined as the data source, consisting of 23 stories. The data were analyzed using the descriptive analysis method. The research findings show that there are 93 codes related to virtues and character strengths in the work. As a result of analysis, it was found that wisdom (n=36), transcendence (n=17), and courage (n=16) virtues were emphasized. The most mentioned character strengths in the work are observed to be originality (n=11), curiosity (n=10), open-mindedness (n=6), perseverance (n=6), and humor (n=6). In conclusion, it can be said that the work contains character strengths. The research findings are discussed in light of the literature, and recommendations are made.

Keywords: Character strengths, mathnawi, stories from the mathnawi

GİRİŞ

Bireyler daha kaliteli bir yaşam sürdürmek için çaba gösterirler. Kaliteli bir yaşam, karşılaşılan sorunlarla etkili başa çıkmayı gerektirmektedir. Yaşamdaki problemler, odak noktasına göre çözüme kavuşturulabilmektedir. Geleneksel psikoloji yaklaşımları sorunun kendisine ve yaşamdaki eksikliklere odaklanmaktadır. Öte yandan pozitif psikoloji, çözüme ve yaşamdaki güçlü yönler odaklanmaktadır. Pozitif psikoloji, her bireyin yapabileceği noktalara ve gelişim alanlarına bakmayı gerekli kılmaktadır. Bu yönüyle pozitif psikolojinin bireyin gelişimine ve sorunlarıyla başa çıkılmasına önemli katkılar sağladığı söylenebilir (Demirci, 2017; Peterson & Seligman, 2004; Seligman & Csikszentmihalyi, 2000).

Alanyazında psikolojik olgu ve kavramların örneklendirilmesi için birçok görsel ve yazılı öge kullanılabilir (Aktu, 2018; Boyacı & İlhan, 2016; Morsünbül, 2015; Niemiec &

¹ Siirt Üniversitesi, aktuyahya@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5540-7399

Wedding, 2014; Tümlü & Acar Voltan, 2014). Ruh sağlığı alanında yazılı ve görsel öğeler, teorik bilgiyi pekiştirmek ve danışanın gelişimine katkı sağlamak için kullanılabilir. Çalışmada bu iki durum amaçlanarak Mevlana'nın Mesnevi adlı eserinden derlenen *Mesnevi'den Öyküler* adlı kitap incelenmiştir. Mevlana Celaleddin Rumi 1207-1273 yılları arasında yaşamıştır. Mevlana'nın Mesnevi dâhil beş büyük eseri bulunmaktadır. Kitapta konular beyitler halinde işlenmiştir. Konular herkesin bilgi edineceği ve ders çıkaracağı nitelikte ifade edilmiştir. Mesnevi'de olaylar öyküleme biçiminde sunulmuştur. Eserde günlük yaşamın ve maneviyatın mutluluğu üzerinde durulmuştur (Çiçek, 1996; Rumi, 2015). Bu çalışmada eserden derlenen *Mesnevi'den Öyküler* adlı eser incelenmiştir. *Mesnevi'den Öyküler*, 23 kısa hikâyeden oluşmaktadır. Kitabın karakterleri insan ve hayvanlardır. Kitapta efsanevi ve tecrübe edinmiş olan olaylar, bireyin yaşamını düzenleyebileceği şekilde sunulmuştur. Öyküler özellikle çocuklara ve gençlere hitap etmektedir (Kırlangıç, 2017).

Pozitif psikoloji yaklaşımıyla birlikte bireylerin iyi olma halinin artırılmasına yönelik ilgiye bir yönelim olduğu görülmektedir. Bu ilginin nispeten bireyin güçlü yönlerine, pozitif duygulanımına ve karakter güçlerine yönelik olduğu söylenebilir (Hefferon & Boniwell, 2018; Seligman & Csikszentmihalyi, 2000). Karakter gücü, kişiliğin ahlaki boyutuyla ilgili iken erdemler, toplumsal değerlerle ilişkilidir (Kabakçı, 2016). Karakter güçleri, bireyin gelişimini sağlayan pozitif özellikleri ifade etmektedir (Niemi & Wedding, 2014). Karakter güçleri 24 karakter özelliğinden oluşmaktadır (Peterson & Seligman, 2004). Erdemler ve karakter güçleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Erdemler ve karakter güçleri

Erdemler	Karakter Güçleri
Bilgelik: Bilginin edinilmesi ve kullanılmasını gerekli kılan bilişsel güçler.	<i>Özgünlük:</i> Problemlerin çözümünde üretken ve yaratıcı olabilme. <i>Merak:</i> Yaşamın tümüne yönelik ilgi duyma ve yaşamı keşfetmeye açık olma. <i>Öğrenme aşkı:</i> Yeni deneyimleri kazanmada yeterli olma isteği. <i>Açık fikirlilik:</i> Olayları derinlemesine ve eleştirel bir şekilde düşünebilme. <i>Çok yönlü bakış açısı:</i> Kendisi ve diğerleri için yaşamı hikmetli görebilme.
Cesaret: İç ve dış zorluklara karşı amaçlara ulaşılmasını sağlayan duygusal güçler.	<i>Cesur olma:</i> Zorluklara ve tehditlere rağmen doğruya yönelme eylemi. <i>Sebatkârlık:</i> Zorluklara rağmen görevlerini yerine getirebilme ve azmetme. <i>Dürüstlük:</i> Kendini gerçekçi bir şekilde ortaya koyabilme ve doğruya yönelme. <i>Yaşam coşkusu:</i> Yaşamı bir macera gibi aktif ve heyecanlı yaşama.
İnsanîyet: Başkalarıyla ilgilenmeyi ve arkadaş olabilmeyi içeren kişilerarası güçler.	<i>Sevme ve sevilme:</i> Diğerlerine yakın olabilme ve yakın ilişkilere değer verme. <i>Nezakət:</i> Diğer insanlar için faydalı işler yapma ve iyi yürekli olma. <i>Sosyal zekâ:</i> Kendisinin ve diğerlerinin duygularının farkında olma ve uygun tepkide bulunma.
Adalet: Sağlıklı sosyal bir yaşamı içeren toplumsal güçler.	<i>Adil olma:</i> Diğerlerine davranırken duygularını katmama, herkese hakkını verme. <i>Liderlik:</i> Grupla iyi ilişkiler geliştirme ve işleyişi takip edebilme. <i>Takım çalışması:</i> Bir grubun üyesi olarak aktif çalışma.

Tablo 1'in devamı

Ölçülülük: Aşırı davranmaya karşı koruyan güçler.	<i>Affetme:</i> Diğerlerinin hatalarını kabul etmek ve telafi etmelerine fırsat verme. <i>Alçakgönüllülük:</i> Başkalarını kendinden üstün görme ve kendi hatalarına odaklanma. <i>Tedbirlilik:</i> Sonradan pişman olunacak eylemlerde bulunmama ve gereksiz risk almama. <i>Öz düzenleme:</i> Duygu ve düşünceleri kontrol edebilme.
Aşkınılık: Evrenle anlamlı bağlar kurmayı sağlayan güçler.	<i>Estetik ve mükemmelliğin takdiri:</i> Yaşamın her alanındaki düzeni görme ve takdir etme. <i>Şükran duyma:</i> Yaşamında olan her şey için teşekkür etme. <i>Umut:</i> Geleceğe yönelik iyimser bakabilme ve çaba gösterme. <i>Mizah:</i> Yaşamın güzel taraflarını görebilme ve diğerlerini güldürebilme. <i>Maneviyat:</i> Yaşamın ve evrenin anlamı hakkında tutarlı inançlara sahip olma.

Kaynak: Peterson, & Seligman (2004), ss. 29-30.

Alanyazında karakter güçleri ve erdemlerle ilgili oldukça kesitsel ve boylamsal çalışmaya rastlamak mümkündür. Yapılan araştırmalarda karakter güçlerinin bireyin gelişimine katkı sağladığı görülmüştür (Canpolat, 2022; Işık vd., 2019; Kabakçı, 2016, 2020). Karakter güçlerinin farkına varılması ve geliştirilmesi bireyin psikolojik sağlığına önemli katkılar sağlamaktadır (Carr, 2016; Demirci, 2017; Eryılmaz, 2017; Hefferon & Boniwell, 2018; Niemiec & Wedding, 2014; Peterson & Seligman, 2004).

Alanyazında karakter güçlerine ilgi artarken karakter güçlerinin nasıl ortaya çıktığına ve kullanılabilmesine yönelik açıklamaların yeterli olmadığı değerlendirilmektedir (Kabakçı, 2016; Park & Peterson, 2006; Peterson & Seligman, 2004). Özellikle çocuk yetiştirmede ve gençlik gelişiminde karakter güçlerinin önemsenmesi bağlamında karakter güçlerinin somut olarak açıklanmasına ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir. Bu gerekçelerden hareketle çalışmada *Mesnevi'den Öyküler* adlı eserin karakter güçleri açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Çalışmada karakter güçleri açısından *Mesnevi'den Öyküler* eserinin incelenmesini içeren betimsel yaklaşım benimsenmiştir. Bu doğrultuda çalışma doküman incelemesi desenine dayanmaktadır. Doküman incelemesi, incelenmesi hedeflenen görsel veya yazılı veri kaynaklarının belli bir kritere göre analizi olarak ifade edilebilir (Bazaley & Jackson, 2015; Büyüköztürk vd., 2018; Yıldırım & Şimşek, 2018). Yıldırım ve Şimşek'in (2018) önerilerinden hareketle öncelikle *Mesnevi'den Öyküler* eserinin gerçek nüshasına ulaşılmıştır. Daha sonra eserin inandırıcılığı test etmek üzere eserin farklı internet sitelerindeki nüshaları MEB baskısıyla karşılaştırılmıştır. Bu çalışma yaklaşık üç ay sürmüştür. Böylelikle uzun süreli etkileşim sağlanmıştır. Ayrıca inandırıcılığı sağlamak üzere eserin orijinali üzerindeki kodlamalar bir Maxqda projesi olarak muhafaza edilmiştir. Dolayısıyla çalışmanın denetleme yolu açık tutulmuştur. Son olarak, ayrıntılı okuma yapılarak eserin karakter güçlerini temsil edilebildiği ölçütünü sağladığı görülmüştür. Nihai olarak doküman analizi yapılarak bulgular raporlaştırılmıştır.

Veri Kaynakları

Araştırmada Mevlana Celaleddin-i Rumi tarafından yazılan *Mesnevi-i Manevi* adlı şiirsel (manzum) eser ele alınmıştır. Eser, 1278 yılında tamamlanmış olup, özgün dili Farsça'dır. Kültür Bakanlığı tarafından 1993 yılında tıpkıbasım yöntemiyle Türkçe dilindeki eser elde edilmiştir. Bu çalışmada 2015 tarihli Türkçe baskısı incelenmiştir. Eseri Türkçeye çevirenler Prof. Dr. Derya Örs ve Prof. Dr. Hicabi Kırlangıç'tır. Eser Türkiye Yazma Eserler Kurulu Başkanlığı tarafından basılmıştır. Eserin ISBN numarası 978-975-17-3791-5'tir. Eser, altı ciltten ve 25.650 beyitten oluşmaktadır. Eserde aşk, ders çıkarma, kahramanlık, dostluk gibi konular insan ve hayvanların diliyle sunulmuştur (Çiçek, 1996; Rumi, 2015). Günümüz dili ile eserin daha iyi analiz edilebilmesi için orijinal eserden uyarlanan *Mesnevi'den Öyküler* adlı eser incelenmiştir. *Mesnevi'den Öyküler* adlı eser Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları tarafından 2017 yılında Ankara'da 2. baskısı yapılmıştır. Eserin orijinaline göre hazırlayan Prof. Dr. Hicabi Kırlangıç'tır. Eserin ISBN numarası 978-975-11-3432-5'tir. Eser 91 sayfadan ve 23 öyküden oluşmaktadır. Dilinin sade olması ve ders çıkarıcı özelliği olmasından dolayı her yaşta okuyucu kitlesine hitap ettiği söylenebilir. Eser okunurken metin içerisindeki konuşmalar ile yazılı alan notları araştırmada veri olarak kullanılmıştır (Kırlangıç, 2017).

Verilerin Analizi

Çalışmada nitel veri analizi programı Maxqda 2020'den yararlanılarak ham veriler çözümlenmiştir. Çalışmada betimsel analize başvurulmuştur. Betimsel analiz, alanyazında daha önceden belirlenen kodlama sisteminin betimlenerek sunulmasıdır (Bazaley & Jackson, 2015; Creswell, 2014; Yıldırım & Şimşek, 2018). Buna göre 24 karakter gücü birer kategori olarak ele alınmıştır. Daha sonra *Mesnevi'den Öyküler* adlı eserin içindeki hikâyeler ile karakter güçleri sistematik bir şekilde ilişkilendirilerek kod matris tablosu oluşturulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmada inandırıcılık, tutarlılık, doğrulanabilirlik kriterleri bağlamında birtakım nitel geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yürütülmüştür. İnandırıcılığı sağlamak üzere, *Mesnevi'nin* 1000 sayfalık orijinal baskısı incelenmiş ve *Mesnevi'den Öyküler* adlı eserle karşılaştırılmıştır. Ayrıca okuma yapılırken yazılı alan notları elde edilerek üç veri kaynağından yararlanılmıştır. Çalışmada doğrulanabilirliği sağlamak için ham veriler bir Maxqda projesi olarak bilgisayar ortamında tutulmuştur. Bulgular sunulurken veriler ve alıntılar görselleştirilmiştir. Tutarlılığı sağlamak için ise kavramsal çerçeveyi oluşturan karakter güçleri ile *Mesnevi'den Öyküler* adlı esere ilişkilendirilmesi sonucunda oluşan kodlama sistemi nitel desene hakim olan iki araştırmacı tarafından karşılaştırılmıştır. Bu doğrultuda değerlendiriciler arası uzlaşma güvenirliliği .78 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca çalışmada doğrudan alıntılara yer verilerek tutarlılık sağlanmaya özen gösterilmiştir (Bazaley & Jackson, 2015; Büyüköztürk vd., 2018; Creswell, 2014; Rädiker & Kuckartz, 2020; Yıldırım & Şimşek, 2018).

BULGULAR

Çalışmada erdemler ve karakter güçleri ile *Mesnevi'den Öyküler* eseri sistematik bir şekilde ilişkilendirilerek matris kodlama işlemi yürütülmüştür. Bu işlem sonucunda *Mesnevi'den Öyküler* adlı eserdeki 23 öykü ile 24 karakter gücünün her biri birer kategori olmak üzere ilişkilendirilmiştir. *Mesnevi'den Öyküler* eserinde erdemler ve karakter güçlerinin dağılımını gösteren kod matrisi Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Mesnevi’den Öyküler Eserinde Erdemler ve Karakter Güçleri'nin Dağılımını Gösteren Kod Matris Tablosu

Mesnevi’den Öyküler	Erdemler ve Karakter Güçleri																								
	Bilgelik				Cesaret				İnsanîyet				Adalet				Ölçülülük				Aşkınlık				
	Özgünlük	Merak	Açık fikirlilik	Öğrenme aşkı	Çok yönlü bakış açısı	Dürüstlük	Cesur olma	Sebatkârlık	Yaşam coşkusu	Sevme ve sevilme	Nezaket	Sosyal zekâ	Adil olma	Liderlik	Takım çalışması	Affetme	Alçakgönüllülük	Tedbirlilik	Öz düzenleme	Estetik ve mükemmelliğin takdiri	Şükran duyma	Ümit	Mizah	Maneviyat	
<i>Bakkal ve Papağan</i>	✓	✓		✓															✓				✓		
<i>Akıllı Tavşan</i>	✓		✓		✓	✓			✓		✓	✓	✓	✓										✓	
<i>Padişaha Su Hediye Eden Adam</i>	✓				✓	✓		✓		✓							✓					✓	✓		
<i>Padişahın Doğanı</i>											✓					✓	✓							✓	
<i>Ayıyla Dost Olan Adam</i>		✓					✓	✓			✓	✓					✓								
<i>Fare ile Deve</i>														✓		✓		✓							
<i>Üzüm Kavgası</i>												✓													
<i>Boya Küpüne Düşen Çakal</i>		✓		✓		✓		✓												✓	✓		✓		
<i>Yılan Hırsız</i>																								✓	
<i>Yılan Avcısı</i>	✓						✓																		
<i>Fil Neye Benzer?</i>		✓		✓																					
<i>Haylaz Çocuklar ve Kuruntulu Öğretmen</i>	✓		✓	✓	✓			✓																	
<i>Aydan Korkan Fil</i>	✓	✓												✓											
<i>Hayvanların Dilini Öğrenen Adam</i>		✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓														✓	
<i>Tembel Köpek</i>			✓																						
<i>Üç Balık</i>	✓																								
<i>Kuşun Öğüdü</i>	✓		✓			✓													✓				✓		
<i>Karıncalar ve Kalem</i>		✓		✓																				✓	
<i>Oduncunun Eşeği</i>		✓																		✓	✓	✓		✓	
<i>Eşek ve Tilki</i>	✓	✓													✓			✓			✓			✓	
<i>Et ve Kedi</i>	✓																				✓				
<i>Tuzağa Düşen Kuş</i>		✓						✓			✓														
<i>Fareyle Kurbağa</i>	✓		✓						✓																
Toplam Kod	11	10	6	5	4	5	3	6	2	2	5	2	2	3	2	2	2	2	2	2	6	3	3	3	

Tablo 2’de görüldüğü üzere Mesnevi’den Öyküler eserindeki 23 öyküde erdemler ve karakter güçleri ile ilişkili toplam 93 kod bulunmuştur. Erdemler ile kodların dağılımına bakıldığında; bilgelik erdemi ile ilişkili 36, cesaret erdemi ile ilişkili 16, insanîyet erdemi ile ilişkili 9, adalet erdemi ile ilişkili 7, ölçülülük erdemi ile ilişkili 8 ve aşkınlık erdemi ile ilişkili 17 kodun olduğu görülmüştür. Mesnevi’den Öyküler adlı eserde bilgelik erdemine bağlı olan özgünlük, merak, açık fikirlilik, öğrenme aşkı ve çok yönlü bakış açısı karakter güçlerine ilişkin eserdeki örnek ifadeler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Mesnevi’den Öyküler Eserinde Bilgelik Erdemine İlişkin Örnek İfadeler

Karakter Güçleri	Örnek İfadeler
Özgünlük	<p>-Bir yılan avcısı, kış mevsiminde yılan yakalamak için dağa gitmişti...Yılan yakalamak çok zor bir iştir. Yılan avcısı bu zorluğa para kazanıp geçimini sağlamak için katlanıyordu (Yılan Avcısı, s. 45).</p> <p>-Diğer hayvanlar, fillerden korktukları için suya yanaşamıyorlar, susuz kalıp sıkıntı çekiyorlardı...filleri oradan uzaklaştırmak için akıllarına bir hile geldi...Bir gece yaşlı bir tavşan yüksek bir tepeden fillere seslendi: Ey fillerin kralı! Ben ayın elçisiyim! Sana aydan mesaj getirdim (Aydan Korkan Fil, s.55).</p> <p>-Kurbağa bir çözüm bulamadı. Ama farenin aklında bir fikir vardı. Gözleri parlayarak konuştu: Bir çözüm buldum galiba! Bir ip bulalım. İpin bir ucunu benim ayağıma diğer ucunu da senin ayağına bağlayalım. Birbirimizi görmek için ipi çekmek yeterli olur (Fareyle Kurbağa, s. 91).</p>
Merak	<p>-Papağan yine böyle etrafı seyrederken başında hiç saç olmayan bir adam girdi içeri. Adam bilge bir deroiştî ve saçını usturlayla kazıtmış, başında hiç saç bırakmamıştı. Bu durum papağana çok ilginç gelmişti (Bakkal ve Papağan, s. 10).</p> <p>-Çakallardan biri boyalı çakalın karşısına geçip dedi: Gerçekten mutlu musun, yoksa mutlu görünmeye mi çalışıyorsun? (Boya Küpüne Düşen Çakal, s.40).</p> <p>-Bir karınca kağıt üzerinde hareket eden bir kalem gördü. Kalem kağıt üzerinde geziyor, çok güzel resimler yapıyordu. Karınca hemen gidip başka bir karıncaya haber verdi: Bak, dedi, şu kalem ne güzel resim yapıyor. Öteki karınca kalemi tutan parmakları gördü (Karıncalar ve Kalem, s. 71).</p>
Açık fikirlilik	<p>...Sürekli aslan korkusuyla yaşamak onları bıktırmıştı. Sonunda bu duruma bir çözüm bulmak için toplantı yaptılar. Herkes görüşünü söyledi. İçlerinden birinin görüşü herkese uygun geldi (Akıllı Tavşan, s. 13).</p> <p>-Fare, uzun uzun kendi durumundan söz etti. Ben dedi, sadece karada yaşayabiliyorum. Suyu girmem imkânsız. Oysa sen hem suda yaşıyor hem de istediğin zaman karada gezebiliyorsun. Benim sana her zaman ulaşabilemem için bir yol bulmalısın (Fareyle Kurbağa, s. 89).</p>
Öğrenme aşkı	<p>-Bu yeni görünümü çakalın hoşuna gitmişti. Küpe düştüğü için kendini şanslı sayıyordu. Çakal, rengârenk tüyleriyle arkadaşlarına caka satmak için soluğu öteki çakalların arasında aldı... Çakallar ondaki bu değişimin nedenini merak ediyorlardı (Boya Küpüne Düşen Çakal, ss. 40-41).</p> <p>-En sonunda oraya daha akıllı ve bilgili bir karınca geldi. O da kalemin kağıt üzerindeki hareketlerini izledi...Bu gövdenin hareket etmesini sağlayan başka bir güç olmalı, diye düşündü akıllı karınca. Gövdeyi hareket ettiren akıl ve candır (Karıncalar ve Kalem, ss. 71-72).</p>
Çok yönlü bakış açısı	<p>-Kralım, sana bir teklifimiz var. Biz her gün korku içinde yaşamaktan bıktık. Sen nasıl olsa her gün gelip birimizi yakalayıp yiyorsun Artık senin zahmet çekmene gerek yok. Bundan böyle her gün seni biz doyuracağız. Her gün içimizden birimiz gönüllü olarak sana yemek olacak. Böylece diğerlerimiz ormanda korkuyla gezmekten kurtulmuş olacak (Akıllı Tavşan, ss. 13-14).</p> <p>-Kadının aklına iyi bir fikir gelmişti: Ona bir testi su götür. Bizim bu çölde sudan daha değerli bir varlığımız yok. Eminim halife de böyle güzel bir su görmemiştir (Padişaha Su Hediye Eden Adam, s. 22).</p>

Mesnevi’den Öyküler adlı eserde cesaret erdemine bağlı olan dürüstlük, cesur olma, sebatkârlık ve yaşam coşkusu karakter güçlerine ilişkin eserdeki örnek ifadeler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Mesnevi'den Öyküler Eserinde Cesaret Erdemine İlişkin Örnek İfadeler

Karakter Güçleri	Örnek İfadeler
Dürüstlük	-Çakallardan biri boyalı çakalın karşısına geçip dedi: Gerçekten mutlu musun, yoksa mutlu görünmeye mi çalışıyorsun? (Boya Küpüne Düşen Çakal, s. 40). -Kuş, ona çıkışır gibi konuştu: Sana öğüt vermedim mi geçmiş olana üzülme diye? Geçip gitti artık. Niye üzülüyorsun? Öğüdümünden bir şey anlamamışsın (Kuşun Öğüdü, s. 69).
Cesur olma	...Ayı, can haoliyle inlemeye başladı. Tam o sırada ormanda bulunan genç bir adam, ayının feryadını duyup yardıma koştu. Cesur adam, ejderhanın ayıya saldırdığını görünce ejderhaya saldırarak ayıyı kurtardı (Ayıyla Dost Olan Adam, s. 29). ...Yılan aslında ölü değildi. Dağdaki soğuk hava yüzünden hareketsiz kalmıştı. Çünkü yılanlar soğuk havada pek hareket edemezler...Yılan avcısı da yılanların bu özelliğini biliyordu fakat yılanın hiç kılmadığını görünce onu ölü sanmıştı (Yılan Avcısı, s. 46).
Sebatkârlık	-Sonunda adam Bağdat'a ulaştı...Adam özenle getirdiği su dolu testiye halifeye verilmek üzere onlara teslim etti. Adam, testiye sağ salim getirdiği için şükrediyordu (Padişaha Su Hediye Eden Adam, s. 24).
Yaşam coşkusu	-At, katır ve kölenin ölümünü duyan adam bunları satıp zarardan kurtulmuştu. Ama şimdi horozun ağzından kendi ölümünü duymuştu. Artık yapacak bir şey yoktu. Köpek ve arkadaşları o gün bayram etti (Hayvanların Dilini Öğrenen Adam, s. 62).

Mesnevi'den Öyküler adlı eserde insaniyet erdemine bağlı olan sevme ve sevilme, nezaket ve sosyal zekâ karakter güçlerine ilişkin eserdeki örnek ifadeler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Mesnevi'den Öyküler Eserinde İnsaniyet Erdemine İlişkin Örnek İfadeler

Karakter Güçleri	Örnek İfadeler
Sevme ve sevilme	-Bir gün bir fareyle kurbağa bir ırmak kıyısında karşılaştılar. Tanışıp kısa sürede arkadaş oldular. Her gün belirli bir vakitte ırmak kıyısında bir köşede buluşmaya başladılar. Böylece her gün bir süre birlikte oturup dertleşiyorlardı (Fareyle Kurbağa, s. 89).
Nezaket	-Böylece her gün sırası gelen bir hayvan, diğer arkadaşlarının rahat otlamaları için kendini feda edip gönüllü olarak aslana yem oldu (Akıllı Tavşan, s. 14). -Adam gemiye binip Dicle Nehri'ni görünce getirdiği hediyeden dolayı kendi kendine utandı. O büyük halife, ne kadar cömertmiş, dedi. Benim o değersiz hediyemi çok değerli bir şeymiş gibi kabul etti Karşılığında da bunca değerli hediyeler verdi! (Padişaha Su Hediye Eden Adam, s. 25).
Sosyal zekâ	-Yolda geçen adam: Ayı, sana minnet duyuyor ama ayıyla bir arada bulunmak tehlikeli olabilir. aptalların dostluğuna güven olmaz. Bir an önce ondan kurtulmaya bak, dedi (Ayıyla Dost Olan Adam, s. 31). -Eğer çok açsan, yemende bir sakınca yok. Ama dayanabilirsen, yemesen daha iyi olur, dedi avcı. Kuş, kendini tutamıyordu...Hemen saldırdı buğdaylara. Tuzağı hiç fark etmemişti (Tuzağa Düşen Kuş, s. 87).

Mesnevi'den Öyküler adlı eserde adalet erdemine bağlı olan adil olma, liderlik ve takım çalışması karakter güçlerine ilişkin eserdeki örnek ifadeler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Mesnevi'den Öyküler Eserinde Adalet Erdemine İlişkin Örnek İfadeler

Karakter Güçleri	Örnek İfadeler
Adil olma	<p>-Böylece her gün sırası gelen bir hayvan, diğer arkadaşlarının rahat otlamaları için kendini feda edip gönüllü olarak aslana yem oldu. Bu durum pek hoş değildi ama her gün ölüm korkusu yaşamaktan da iyiydi (Akıllı Tavşan, s. 14).</p> <p>...Oradan geçen bilge bir adam onların kavga etmelerini engelledi. Çünkü o, dördünün de dilini biliyordu. Elindeki parayla onlara üzüm getirince kavgayı bırakıp hep birlikte üzümü afiyetle yediler (Üzüm Kavgası, s. 37).</p>
Liderlik	<p>-Tavşan, arkadaşlarına dönerek dedi: Kardeşlerim, benim bir planım var. Bana güvenin. Bu planı uygulamak için bana biraz zaman verin...Tavşan, onları inandırmak için epey dil döktü...Onlar da sonunda tavşana inanmaya başladılar (Akıllı Tavşan, s. 16).</p> <p>-Öğrenci, arkadaşlarına sıkı sıkı öğütledi: Siz de öğretmen kapıdan girince, kaygılanmış gibi yapacaksınız, diyeceksiniz ki öğretmenim neyiniz var? Hiç iyi görünmüyorsunuz! Bu fikir bütün öğrencilerin hoşuna gitmişti Planı uygulamaya karar verdiler (Haylaz Çocuklar ve Kuruntulu Öğretmen, s. 51).</p>
Takım çalışması	<p>-Uzun süre tilkiye direnen eşek, tilkinin öve .ve bitiremediği yeşillikleri ve berrak pınarları iyice merak etmeye başladı... Böylece tilkiyle eşek yola koyuldular. Sonunda aslanın beklediği yere yaklaşmışlardı (Eşek ve Tilki, s. 78).</p>

Mesnevi'den Öyküler adlı eserde ölçülülük erdemine bağlı olan affetme, alçakgönüllülük, tedbirlilik ve öz düzenleme karakter güçlerine ilişkin eserdeki örnek ifadeler Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Mesnevi'den Öyküler Eserinde Ölçülülük Erdemine İlişkin Örnek İfadeler

Karakter Güçleri	Örnek İfadeler
Affetme	<p>-Fare yaptıklarına pişmandı. Deveden özür diledi ve kendisini karşıya geçirmesi için yalvardı. Deve de onun bu haline acıyıp "Çık sırtıma da ırmaktan geçireyim seni." dedi (Fare ile Deve, s. 35).</p>
Alçakgönüllülük	<p>-Doğan ise padişahın kaçtığına pişman olduğunu göstermek için kanadını ve gagasını padişahın koluna sürüyor, bu hareketiyle sanki özür dileyip şöyle diyordu: Bir daha benim değerimi bilenleri terk etmeyeceğim! (Padişahın Doğanı, s. 28).</p>
Tedbirlilik	<p>-Yılan artık iyice hareket etmeye başlamıştı. Sonunda bağlı olduğu ipleri koparıp açığa çıktı. İnsanlar sağa sola kaçışmaya başladılar. Yılan avcısı da kaçmaktan başka çare bulamadı fakat yılanın elinden kurtulmayı başaramadı. Yılan avcısının başına geldiği gibi belaların çoğu insanların başına kendi tedbirsizlikleri ve merakları yüzünden gelir (Yılan Avcısı, s.47).</p>
Öz düzenleme	<p>-Bana güzel dersler verdin ama üçüncü öğüdünü hala söylemedin, dedi. Kuş cevap verdi: Verdiğim iki öğüdü tutmadığın halde benden üçüncü öğüdü bekliyorsun! Uyuyan cahile öğüt vermek, çorak toprağa tohum ekmek gibidir (Kuşun Öğüdü, ss. 69-70).</p>

Mesnevi'den Öyküler adlı eserde aşkınlık erdemine bağlı olan estetik ve mükemmelliğin takdiri, şükran duyma, umut, mizah ve maneviyat karakter güçlerine ilişkin eserdeki örnek ifadeler Tablo

8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Mesnevi’den Öyküler Eserinde Aşkınlık Erdemine İlişkin Örnek İfadeler

Karakter Güçleri	Örnek İfadeler
Estetik ve mükemmelliğin takdiri	<p>-<i>Şu rengime bir baksana! Çiçek bahçesi gibi çeşit çeşit rengim var! Ne kadar güzelleştiğimi görmüyor musun? Bu bana Allah’ın bir lütfu</i> (Boya Küpüne Düşen Çakal, s. 40).</p> <p>-<i>İnsanlar, başkalarının yaşantılarının iyi yanlarını görüp onlara imrenirler. Oysa her insanın yaşantısının güzel yanları olduğu gibi, zor ve kötü yanları da olabilir. Önemli olan yaşantımızdaki güzellikleri iyi değerlendirmektir</i> (Oduncunun Eşeği, s. 75).</p>
Şükran duyma	<p>-<i>Musa Peygamber, onun ısrarı karşısında, sen bilirsin. Öyleyse istediğin verildi, dedi. Adam sevinip teşekkür ederek ayrıldı Musa Peygamber’in huzurundan</i> (Hayvanların Dilini Öğrenen Adam, ss. 59-60).</p> <p>-<i>Eşek yattığı yerden konuştu: Ben halimden memnunum. Sahibim bana az da olsa yiyecek veriyor. Bununla şükretmek en iyisi</i> (Eşek ve Tilki, s.77).</p>
Umut	<p>-<i>O büyük Halife, ne kadar cömertmiş, dedi. Benim o değersiz hediyemi çok değerli bir şeymiş gibi kabul etti. Karşılığında da bunca değerli hediyeler verdi!</i></p> <p><i>Bizim, Allah’a ibadetlerimiz de bedevi adamın Halife’ye hediye olarak bir testi su götürmesi gibidir. Fakat samimi ve gösterişsiz ibadet edersek Allah kat kat karşılık verir</i> (Padişaha Su Hediye Eden Adam, s. 25).</p>
Mizah	<p>-<i>Bu ilginç durum karşısında papağanın dili çözüldü ve şöyle dedi: Nasıl oldu da kel oldun? Yoksa sen de mi şişeleri devirip yağları döktün? Papağanın bu sözüne herkes güldü. Dediler ki “Dervişle kendini bir tutuyor!”</i> (Bakkal ve Papağan, s. 11).</p> <p>-<i>Halifenin adamları bu durum karşısında neredeyse güleceklerdi ama hiç belli etmediler. Adamın hediyesini aldıktan sonra karnını doyurup dinlenmesini sağladılar. Sonra da halifenin huzuruna vararak adamın hediye olarak getirdiği su dolu testi sundular...</i> (Padişaha Su Hediye Eden Adam, s. 25).</p>
Maneviyat	<p>-<i>Bu gövdenin hareket etmesini sağlayan başka bir güç olmalı, diye düşündü akıllı karınca. Gövdeyi hareket ettiren akıl ve candır. Gövdede can olmasa hareket edemez. Akıl olmasa gövde, güzel resimler yapmayı düşünemez. Aslında her şeyin kaynağı insana can ve akıl veren Allah’tır</i> (Karıncalar ve Kalem, s. 72).</p> <p>- <i>Aradan uzun bir zaman geçti. Savaş bitmişti. Atlar yorgun argın geri döndüler. Her yanları yara bere içindeydi...Eşek, savaşın ne olduğunu o zaman anlamıştı. “Rabbim!” dedi. “Ben bu yoksulluk ve güçsüzlüğe razıyım! Yeter ki savaş ve huzursuzluktan uzak kalayım!”</i> (Oduncunun Eşeği, s. 75).</p>

Özetle, Mesnevi’den Öyküler adlı eserde 93 kodun erdemler ve karakter güçleriyle ilişkili olduğu görülmüştür. Yapılan analiz sonucunda bilgelik (n = 36), aşkınlık (n = 17) ve cesaret (n = 16) erdemlerinin vurgulandığı tespit edilmiştir. Eserde özgünlük (n = 11), merak (n = 10), açık fikirlilik (n = 6), sebatkârlık (n = 6) ve mizah (n = 6) karakter güçlerinin ön planda kullanıldığı saptanmıştır. Sonuç olarak, Mesnevi’den Öyküler adlı eserin karakter güçlerini somut bir şekilde örneklendirdiği görülmüştür.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada *Mesnevi'den Öyküler* adlı eser karakter güçleri açısından değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçları *Mesnevi'den Öyküler* adlı eserde 93 kodun erdemler ve karakter güçleriyle ilişkili olduğunu göstermiştir. Yapılan analiz sonucunda bilgelik, aşkınlık ve cesaret erdemlerinin en çok vurgulanan erdemler olduğu belirlenmiştir. Eserde en çok değinilen karakter güçlerinin özgünlük, merak, açık fikirlilik, sebatkârlık ve mizah olduğu görülmüştür. Alanyazında çeşitli psikolojik olguların ve kavramların örneklendirilmeye çalışıldığı birçok görsel ve yazılı eserin analiz edildiği görülmektedir (Boyacı & İlhan, 2016; Işık vd., 2019; Morsünbül, 2015; Niemiec & Wedding, 2014; Tümlü & Acar Voltan, 2014). Bir çalışmada MEB tarafından tavsiye edilen 100 Temel Eser listesinde yer alan 22 eserin karakter güçleri açısından analizi incelenmiştir. Araştırma sonucunda en çok bulunan erdemler sırasıyla bilgelik, insaniyet ve aşkınlık'tır. Eserlerde en çok vurgulanan karakter güçleri ise, sevme ve sevilme, estetik ve mükemmelliğin takdiri, tedbirlilik, takım çalışması, merak ve sebatkârlık olduğu saptanmıştır (Işık vd., 2019). Kültürümüzde karakter güçleriyle değerlerin yakın ilişkili olduğu bilinmektedir (Kabakçı, 2016). Başka bir çalışmada karakter güçleriyle yakın ilişkili olan estetik, umut ve cesaret değerlerinin 100 Temel Eser'de vurgulandığı tespit edilmiştir. Buna göre araştırma bulgularının alanyazındaki sonuçlarla örtüştüğü söylenebilir. Özetle, incelenen her bir öyküde farklı karakter güçlerinin yer aldığı ve vurgulanan karakter gücünün farklılaşabildiği sonucuna ulaşılabilir.

Görsel ve yazılı eserlerin bireyleri olumlu ve olumsuz yönde etkileyebildiği belirtilmektedir. Bireyler okudukları bir kitaptaki veya izledikleri bir filmdeki karakter ile kendilerini eşleştirme eğiliminde olmaktadır (Canpolat, 2022). Alanyazın incelendiğinde, erdemler ve karakter güçlerinin çocukların ve gençlerin karakter gelişimine ve psikolojik olarak büyümesine katkı sağlayan önemli etmenler olduğu görülmüştür (Kabakçı, 2016; Park & Peterson, 2006; Peterson & Seligman, 2004). Karakter güçleri çocuk ve gençlerin karakter gelişimlerine katkıda bulunan özellikleri kapsamaktadır (Peterson & Seligman, 2004). Gençlerin güçlü yönlerini keşfedebilmeleri ve pozitif duygularının farkında olabilmeleri yaşamlarını daha anlamlı kılmaktadır (Eryılmaz, 2017; Hefferon & Boniwell, 2018; Niemiec & Wedding, 2014; Park & Peterson, 2006; Peterson & Seligman, 2004). Ayrıca karakter güçlerinin okul ortamında öğrencilerin okula uyumunu kolaylaştırdığı ve akademik başarılarını arttırdığı saptanmıştır (Shoshani & Slone, 2013; Weber et al., 2013).

Sonuç olarak, *Mesnevi'den Öyküler* adlı eserin karakter güçlerini içerdiği ifade edilebilir. Dolayısıyla eserin okutulmasının çocuk gelişimine ve pozitif gençlik gelişimine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Çocuk ve gençlerin psikolojik, sosyal ve akademik gelişimleri dikkate alınarak eserdeki öyküler okutulabilir. Eserde bazı erdemlere ve karakter güçlerine az rastlanmıştır. Bu durum göz önüne alındığında bu esere ek olarak karakter güçlerini içeren başka eserlerin de okutulması yararlı olabilir. Alanyazında okul temelli karakter güçleri ile ilgili yapılan çalışmalara rastlanmaktadır. Bu uygulamalarda oturma içerisinde hikâyelerin kullanıldığı görülmektedir (Demir vd., 2022). MEB Sınıf Rehberlik Programı içerisindeki karakter güçlerinin yer aldığı etkinliklere *Mesnevi'den Öyküler* adlı eser eklenebilir. Çalışmada *Mesnevi'den Öyküler* adlı eser karakter güçleri açısından incelenmiştir. Gelecekteki çalışmalarda karakter güçleri ve erdemlerin bir arada olduğu düşünülen *Dede Korkut Hikâyeleri* gibi kitapların ve *Yunus Emre, Hz. Yusuf*

Peygamber gibi dizi-filmlerin incelenmesinde yarar bulunabilir. Böylelikle kültürel psikoloji alanyazınına da katkı sunulabilir. Çalışma doküman incelemesi desenine dayanmaktadır. İlerleyen çalışmalarda farklı nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanılması daha genellenebilir sonuçlar elde etmeye yardımcı olabilir.

Eserin psikolojik danışma/terapi seanslarında bir bibliyoterapi yöntemi olarak kullanılması danışanın gelişimine katkı sunabilir. Ayrıca eser, lisansüstü eğitimde erdemler ve karakter güçlerini somutlaştırmak ve pekiştirmek üzere kullanılabilir.

KAYNAKLAR

- Aktu, Y. (2018). Pozitif psikoloji yaklaşımının temel kavramları açısından hayat güzeldir filminin değerlendirilmesi. In Y. Karagöz Yeke, T. Yazıcı, & O. Hayırlı (Eds.), *Eğitim bilimleri alanında yenilikçi yaklaşımlar* (pp. 117–134). Gece Akademi.
- Bazaley, P., & Jackson, K. (2015). *NVivo ile nitel veri analizi* (A. Bakla & S. B. Demir, Çev. Ed.). Anı.
- Boyacı, M., & İlhan, T. (2016). Bilişsel davranışçı terapi yaklaşımının film analizi yöntemiyle incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 734–746. <https://doi.org/10.17860/efd.03838>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (24th ed.). Pegem Akademi.
- Canpolat, M. (2022). Psikoloji temalı dizi-filmlerim karakter gücüne etkileri: Deli doktoru değilermiş! *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(1), 351–365. <https://doi.org/10.24315/tred.904076>
- Carr, A. (2016). *Pozitif psikoloji* (Ü. Ç. Şendilek, Çev. Ed.). Kaknüs yayınları.
- Çiçek, H. (1996). *Mevlâna'nın Mesnevî'sinde eğitime İlişkin bir yöntem: "Örnekle eğitim"* (Tez No. 51224). [Yüksek lisans tezi-Yüzüncü Yıl Üniversitesi-Van].Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. (4th ed.). Sage.
- Demir, R., Aydoğan, M., & Murat, M. (2022). Strengths/character strengths based school intervention program. *Humanistic Perspective*, 4(3), 568–588. <https://doi.org/10.47793/hp.1164833>
- Demirci, İ. (2017). *Huzurlu ve mutlu yaşamın değerler ve karakter güçleri bağlamında karma bir araştırma ile incelenmesi* (Tez No. 469574). [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Eryılmaz, A. (2017). Pozitif Psikoterapiler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 9(3), 346–346. <https://doi.org/10.18863/pgy.288667>
- Hefferon, K., & Boniwell, I. (2018). *Pozitif psikoloji: Kuram, araştırma ve uygulamalar* (T. Doğan, Çev. Ed.). Nobel Akademik.
- Işık, Ş., Kılıç, S., Üzbe Atalay, N., Terzi İlhan, S., & Kaynak, Ü. (2019). Investigation of character strengths in 100 fundamental literary works recommended to primary and secondary school students. *Hacettepe Eğitim Dergisi*, 34(3), 839–859. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2018045432>
- Kabakçı, Ö. F. (2016). Karakter güçleri ve erdemli oluş: Güçlü yanlara-dayalı psikolojik danışma ve değerler eğitimine yeni bir yaklaşım. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 6(45), 25–40.
- Kabakçı, Ö. F. (2020). Karakter güçleri ve erdemler sınıflaması. In Ş. Işık (Ed.), *Karakter güçleri ve erdemler*. Pegem Akademi.

- Kırlangıç, H. (2017). *Mesnevi'den öyküler* (2nd ed.). MEB.
- Morsünbül, Ü. (2015). Bal, Süt ve Yumurta filmlerinin Erikson'un psikososyal gelişim kuramı açısından analizi. *İlköğretim Online*, 14(1), 181-187.
- Niemiec, R. M., & Wedding, D. (2014). *Positive psychology at the movies: Using films to build virtues and character strengths* (D. Wedding, Ed., 4th ed.). Hogrefe.
- Park, N., & Peterson, C. (2006). Moral competence and character strengths among adolescents: The development and validation of the values in action inventory of strengths for youth. *Journal of Adolescence*, 29, 891-909.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Oxford University Press.
- Rädiker, S., & Kuckartz, U. (2020). *Focused analysis of qualitative interviews with MAXQDA*. MAXQDA Press.
- Rumi, M. C. (2015). *Mesnevi* (D. Örs & H. Kırlangıç (eds.)). Türkiye Yazma Eserler Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- Seligman, M. E., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology. An introduction. *The American Psychologist*, 55(1), 5-14. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.5>
- Shoshani, A., & Slone, M. (2013). Middle school transition from the strengths perspective: Young adolescents' character strengths, subjective well-being, and school adjustment. *Journal of Happiness Studies*, 14(4), 1163-1181.
- Tümlü, G. Ü., & Acar Voltan, N. (2014). İssız Adam filminin gerçeklik terapisine dayalı incelenmesi. *İnsan & İnsan*, 2, 62-73.
- Weber, M., Ruch, W., Littman-Ovadia, H., Lavy, S., & Gai, O. (2013). Relationships among higher-order strengths factors, subjective well-being, and general self-efficacy-the case of Israeli adolescents. *Personality and Individual Differences*, 55, 322-327.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11th ed.). Seçkin Yayıncılık.

Etik Onay

"Karakter güçleri açısından Mesnevi'den Öyküler'in değerlendirilmesi" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun yazar(lar)a ait olduğu ve çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu bu çalışmanın yazar(lar)ı tarafından taahhüt edilmiştir.

Araştırmanın Etik Kurul İzni

Araştırma kapsamında Siirt Üniversitesi Etik Kurulu'ndan (Karar Tarihi: 15.05.2023; Toplantı: 573; Karar: 2023/4812) etik kurul onayı alınmıştır.